

## **46 . Blejoi | Județ: Prahova | Punct: E de DN 1 (București-Brașov), în dreptul km 66 | Anul: 2004**

**Anul:** 2004

**Cod RAN:** 130687.01

**Perioade:** Preistorie

**Epoci:** Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului

**Categorii sit:** Religios, ritual și funerar

**Autori:** Bogdan Ciupercă, Claudia Dumitrescu, Alin Frînculeasa, Andrei Gheorghievici, Dan Lichiardopol, Eugen-Cristian Paveleț, Marinela Penes

**Instituții:** Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova

### **Raport**

Cercetările din acest complex arheologic de tip funerar, s-au desfășurat în perioada 2.08.2004-31.8.2004, conform Autorizației de săpătură arheologică preventivă, nr. 159/2004, emisă de MCC, Direcția Monumente Istorice și Muzeu.

Tumulul, amplasat pe terenul proprietatea S.C. MOBEL AUTO S.R.L., este situat pe raza comunei Blejoi, jud. Prahova, la E de DN 1 (București-Brașov), în dreptul km 66, la 6 km N de orașul Ploiești, în zona de câmpie de la poalele dealurilor subcarpatice. Finanțarea lucrărilor a fost asigurată de S.C. MOBEL AUTO S.R.L., Ploiești.

Cercetarea arheologică preventivă a fost necesară deoarece societatea comercială care este proprietara terenului intenționează să construiască, în imediata vecinătate a tumulului, un magazin destinat comercializării autoturismelor. Tumulul urma să fie afectat prin trasarea unui drum de acces și construirea unei zone destinate expunerii autoturismelor.

Obiectivele cercetării au fost următoarele:

- stabilirea dimensiunilor tumulului
- cercetarea mormântului (mormintelor) care existau în tumul
- stabilirea stratigrafiei tumulului și a etapelor în care a fost înălțat acesta
- obținerea a cât mai multe date cu privire la ritul de înmormântare
- datarea complexului funerar

Metoda de cercetare a fost adaptată situației existente pe teren și necesității de a descărca terenul de sarcină arheologică într-un timp relativ scurt. Ținând seama de faptul că trebuia excavată o cantitate impresionantă de pământ am optat pentru săparea tumulului cu mijloace mecanizate, în cererea de solicitare a autorizației de săpătură fiind specificată această intenție. Lucrările de taluzare a martorilor stratigrafici și de răzuială a grundis-ului au fost executate manual.

Pentru a avea un control stratigrafic cât mai riguros cu putință și pentru a putea stabili dimensiunile și structura tumulului, am prevăzut realizarea a trei martori stratigrafici.

Primul dintre martorii stratigrafici, numit de noi martorul magistral, a fost trasat aprox. pe centrul tumulului, urmărindu-se obținerea profilului zonei celei mai înalte a acestuia. Martorul stratigrafic magistral, gros de 0,8 m, a avut orientarea VNV 330°-ESE 120°, aprox. paralel cu DN 1, fiind amplasat la 32 m de fațada clădirii S.C. MOBEL AUTO S.R.L.

Al doilea martor, numit de noi martorul estic, a fost trasat paralel cu primul, la distanță de 8,5 m de acesta. Al treilea martor, numit de noi martorul vestic, a fost trasat paralel cu martorul central, la 6 m de acesta. Martorii stratigrafici - estic și vestic - au avut grosimea de 0,5 m.

Deoarece cercetarea tumulului a fost făcută cu utilaje mecanizate nu am putut trasa martori stratigrafici dispuși „în cruce”, însă prin trasarea celor trei martori stratigrafici am reușit să stabilim diametrul tumulului și evident să facem observații stratigrafice care să ne conducă spre stabilirea corectă a modului și etapelor în care s-a făcut înălțarea acestei amenajări de tip funerar.

Menționăm că măsurătorile au fost făcute având ca reper un punct 0, amplasat la cota maximă a movilei, aprox. în centrul acesteia.

Observațiile făcute, înainte de începerea cercetării propriu-zise, au condus la stabilirea unor dimensiuni ale monumentului funerar care s-au dovedit a fi diferențiate față de cele oferite de observațiile stratigrafice și planimetrice ulterioare. Măsurătorile inițiale indicau un diametru maxim de cca. 50 m și o înălțime de 1,9 m.

Dimensiunile reale ale tumulului sunt însă de 25,7 m diametrul maxim și 1,65 m înălțime de la nivelul de la care a început construcția ringului din jurul defunctului. Diferențele sunt constituite din depuneri vegetale, eoliene etc. cu grosimi de cca. 0,2 m în vârful movilei, ajungând până la 1,5 m în ariile periferice, datorită lucrărilor agricole cu efecte de nivelare a terenului, prin deplasarea pământului spre poalele tumulului. În solul purtat a fost surprinsă prezența unor fragmente ceramice contemporane, ceramică, obiecte de plastic etc.

După săparea tumulului și realizarea profilelor stratigrafice am putut constata următoarea situație arheologică, prezentată aici succint:

- tumulul a fost înălțat pentru a acoperi un singur individ.
- înainte de depunerea defunctului a fost amenajat un "ring", de formă circulară, din pietriș amestecat cu nisip, având diametrul maxim la exterior de 4,9 m și diametrul maxim la interior de 2,7 m, înalt de 0,2-0,35 m.
- defunctul a fost așezat pe un "pat" de pietriș gros de cca. 0,04-0,06 m. Nu a fost făcută groapă pentru înhumare. Corpul neînsuflețit a fost așezat în zona sud-vestică a ringului, în poziție ghemuit pe partea dreaptă, cu capul orientat pe direcția SSV 195° și picioarele spre NNE 15°.
- după amenajarea ringului și depunerea defunctului a fost începută înălțarea tumulului, mai întâi prin acoperirea cu pământ a corpului uman și ringului - pământul așezat peste mormânt a fost luat din zonele învecinate tumulului. Am observat două etape de depunere. În prima etapă de depunere a pământului s-a urmărit acoperirea ringului care îngloba și corpul decedatului. A fost depus un nivel de pământ a cărui înălțime maximă este de 1 m și diametrul de cca. 12 m. Probabil că această activitate a fost făcută în perioada de timp imediat următoare depunerii corpului neînsuflețit. Peste acest "nucleu" al tumulului, a fost depus pământ, până la înălțimea de 1,65 m. și diametrul maxim de 25,7 m. La acoperirea "nucleului" depunerea s-a făcut cu precădere în aria sudică a movilei, astfel că, în final, mormântul era plasat ușor excentric față de amplasamentul monumentului funerar.

Putem afirma cu certitudine că înălțarea ultimei părți a tumulului a fost făcută pe durată mai mare de timp, deoarece cantitatea de pământ dislocată și adusă pentru înălțarea tumulului a fost mare, fapt ce a presupus un efort fizic și logistic considerabil. Pământul din care a fost înălțat tumulul are culoarea maroniu închis și este amestecat cu pietriș.

La același nivel cu mormântul, în imediata vecinătate a ringului, la 3,5 m SSV de acesta, au fost descoperite urme ale unor activități umane databile în aceeași perioadă cu amenajarea tumulului. A fost descoperită o mandibulă ce provine de la un animal ierbivor de talie mare, urme de arsură și mai multe fragmente ceramice. Două dintre fragmentele ceramice sunt decorate, unul cu barbotină organizată paralel și celălalt cu un brâu decorat cu creștături verticale. Pasta ceramică din care sunt lucrate fragmentele ceramice este de calitate medie și este amestecată cu nisip, pietricele și mică. Aceste fragmente aparțin epocii în care a fost ridicat monumentul funerar.

Defunctul a fost depus pe spate, cu picioarele și mâinile îndoite moderat spre partea dreaptă, cu capul orientat pe direcția SSV 195° și picioarele spre NNE 15°. Scheletul a fost descoperit integral în conexiune anatomică. Spatele și coloana nu erau îndoite. Brațul stâng suprapunea brațul drept, iar palmele ambelor brațe au fost poziționate în dreptul feței. Unghiul format între trunchi și humerusul brațului stâng este de aprox. 45°, iar unghiul format între trunchi și humerusul brațului drept este de aprox. 40°. De asemenea, s-a putut observa că, în cazul brațului stâng, unghiul format de humerus și oasele antebrăului este de 90°, iar în cazul brațului drept același unghi este de aprox. 80°.

Picioarele sunt îndoite moderat, femurele formând cu bazinul un unghi de aprox. 120°, iar unghiul dintre femur și oasele gambei (tibia și peroneul) este de 80°. Ambele picioare sunt strânse în același mod, fiind aprox. paralele între ele. Oasele trunchiului și bazinul defunctului au fost aplatizate datorită presiunii exercitate de pământ. Mandibula era orientată spre cutia toracică. Coloana vertebrală a fost descoperită în poziție anatomică și nu a fost îndoită.

Este de menționat că maxilarul și coastele de la partea superioară a corpului au culoare roșiatică și nu excludem posibilitatea ca acest fapt să fie rezultatul unei depuneri de ocră. Acest lucru se va stabili cu exactitate după realizarea analizelor antropologice.

Starea de conservare a scheletului în momentul dezvelirii era relativ bună. Datorită acizilor humici și condițiilor de zacere, oasele au devenit extrem de friabile la contactul cu aerul.

Inventarul mormântului este format dintr-un vas ceramic și un fragment ce provine probabil de la o brățară de cupru.

Vasul de lut a fost descoperit în dreptul călcâiului piciorului stâng. Este un vas de mici dimensiuni, cu înălțimea de 0,82 cm, diametrul fundului de 0,61 m, diametrul maxim de 0,108 m, diametrul gurii de 0,106 m. Vasul are fundul reliefat, ușor înălțat, corp bitronconic cu umărul rotunjit, cu gât înălțat și marginea răsfrântă spre exterior. Buza, profilată trompetiform, este trasă spre exterior. Este decorat cu patru perechi de pastile, dispuse aprox. simetric, în zona în care gâtul se îmbină cu corpul vasului, această zonă fiind marcată de un "prag". Pastilele, de dimensiuni mici, au fost aplicate pe corpul vasului.

Vasul a fost modelat la mână, din lut de calitate bună, omogen, ce avea în compoziție nisip fin. După modelarea vasului, pe toată suprafața lui, a fost aplicat un strat subțire de lut, un "slip", vasul fiind apoi atent finisat. Vasul are culoare cenușiu-gălbuie și prezintă urme de ardere secundară.

Vasul a fost descoperit fragmentar, probabil s-a spart sub presiunea pământului depus la înălțarea tumulului. A fost restaurat și se află în depozitul de arheologie al MJIA Prahova.

Fragmentul de brățară a fost descoperit între femurele scheletului la aprox. 0,08 m de genunchiul piciorului stâng. Observațiile preliminare restaurării relevă prezența unui fragment dintr-o brățară de cupru, de formă paralelipipedică cu capetele rotunjite. Fragmentul are 0,4 m lungime și 0,1 m lățime, iar starea lui de conservare este precară. Este puternic oxidat și de aceea observațiile care se pot face cu privire la acesta sunt reduse. În stadiul actual al observațiilor, brățara pare să fi fost lucrată din tablă de cupru, cu capetele unite la partea interioară.

După modul de inhumare și analogiile ceramice am putut stabili că tumulul datează, fie de la sfârșitul eneoliticului, fie din perioada de tranziție la epoca bronzului.

În această etapă preliminară a abordării elementelor de inventar și datelor de săpătură, analogiile cele mai apropiate pentru vasul descoperit în mormânt sunt cele de la Cîrlig-Aldești, jud. Iași 1, încadrate culturii Horodiștea-Foltești. Scheletul a fost recuperat în întregime și urmează a fi analizat din punct de vedere antropologic.

## Note

- 1. Gheorghe Dumitroaia, Comunități preistorice din Nord-Estul României, de la cultura Cucuteni până la bronzul mijlociu, Piatra Neamț, 2000, p. 33, fig. 86, 2-3.

---

***Informații suplimentare online***

[Raportul 3071 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)

---